

9.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 30 października 1933 r.

o patentach żeglarskich, wydane co do §§ 1, 2 i 3 w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Na podstawie art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i splawie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 266) w brzmieniu ustaloną ustawą z dnia 18 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 215) i na podstawie art. 6 pkt. d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479) zarządza się co następuje:

§ 1. Przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej w Brześciu n.B., w Krakowie, we Lwowie, w Poznaniu, w Stanisławowie, w Toruniu, w Warszawie i w Wilnie tworzy się komisje do stwierdzania kwalifikacji, potrzebnych do wykonywania zawodu żeglarskiego.

§ 2. (1) Komisja składa się z przewodniczącego i dwóch członków.

(2) Przewodniczącego komisji wyznacza wojewoda z pośród podległych mu urzędników. Jednego członka komisji wyznacza wojewoda z pośród kierowników statków państwowych lub prywatnych, drugiego zaś z pośród właścicieli statków i łodzi albo z pośród pracowników miejscowych przedsiębiorstw lub stowarzyszeń żeglugowych. Jeżeliby wyznaczenie członków komisji z pośród osób wyżej wskazanych nie było z jakiegokolwiek powodu możliwe, wówczas wojewoda wyznacza członków komisji z pośród podległych mu urzędników. Przewodniczącego i członków komisji wyznacza się do odwołania.

(3) Na przewodniczących i członków komisji należy wyznaczać osoby jak najdokładniej obeznane ze sprawami żeglugowymi. Wchodzący w skład komisji kierownik statku powinien posiadać co najmniej 10 lat praktyki zawodowej, z tego zaś co najmniej 5 lat na stanowisku kierownika statku lub łodzi.

(4) Dla każdej komisji należy wyznaczyć zastępcę przewodniczącego i po dwóch zastępców członków komisji. Zastępców przewodniczących i członków komisji wyznacza się w taki sam sposób, jak przewodniczących i członków komisji.

§ 3. Osoba, ubiegająca się o patent żeglarski, powinna wnieść podanie o wydanie patentu żeglarskiego do którejkolwiek z władz wymienionych w § 1. Właściwą do stwierdzania kwalifikacji ubiegającego się o patent żeglarski jest komisja, utworzona przy tej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej do której ubiegający się o patent wniósł podanie o wydanie patentu żeglarskiego.

§ 4. (1) Stwierdzanie kwalifikacji, potrzebnych do uzyskania patentu żeglarskiego odbywa się

zasadniczo dwa razy w ciągu roku, mianowicie na początku i na końcu okresu nawigacyjnego; jeżeli zgłosi się co najmniej trzech kandydatów, mogą być wyznaczone terminy dodatkowe.

(2) Za czynności związane ze stwierdzeniem kwalifikacji, potrzebnych do wykonywania zawodu żeglarskiego, pobiera się takse egzaminacyjną w wysokości 30 zł, która przypada członkom komisji w równych częściach. Takse egzaminacyjną wpłaca się gotówką do Kasy Skarbowej na rachunek Ministerstwa Komunikacji.

§ 5. (1) Osoby, ubiegające się o patent żeglarski powinny:

1) wykazać się:

- a) dowodem ukończenia 21 roku życia;
- b) świadectwem lekarskim, wydanym przez lekarza urzędowego lub przez lekarza Kasy Chorych, stwierdzającym odpowiedni stan zdrowia, w szczególności zdolność rozróżniania barw oraz dobry słuch;
- c) świadectwem ukończenia co najmniej szkoły powszechnej lub zawodowej;
- d) dowodem odbycia przez kandydata co najmniej 36 miesięcznej pracy w zawodzie żeglarskim i z tego okresu czasu co najmniej 24 miesięcznej pracy na takich statkach lub łodziach, do kierowania którymi ma uprawniać patent żeglarski, o który się kandydat ubiega;
- e) świadectwem niekaralności, wydanym przez powiatową władzę administracji ogólnej;

2) poddać się egzaminowi w celu stwierdzenia kwalifikacji zawodowych.

(2) Kandydaci, którzy nie ukończyli szkoły powszechnej lub zawodowej, mogą w okresie 12 lat od chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, o ile posiadają inne warunki, wymienione w poprzednim ustępie, uzyskać patent żeglarski po złożeniu egzaminu z języka polskiego i rachunków (§ 8 ust. 4).

(3) Do wymaganego okresu pracy w zawodzie żeglarskim można wliczyć służbę żeglugową przebytą w marynarce wojennej, najwyżej jednak okres 12 miesięcy.

(4) Cudzoziemcy mogą uzyskać patent żeglarski zgodnie z postanowieniami umów międzynarodowych, a w braku takich umów, na zasadach wzajemności.

§ 6. Do podania o wydanie patentu żeglarskiego oprócz dowodów, wymienionych w § 5, należy ponadto dołączyć życiorys napisany własnoręcznie przez ubiegającego się o wydanie patentu żeglarskiego i 2 fotografie (format 4,5 × 6 cm), a w razie, gdy kandydat nie posiada wymaganych świadectw szkolnych, oświadczenie, że zamierza poddać się egzaminowi, o którym mowa w § 5 ust. 2.

§ 7. Po zbadaniu podania i jego załączników, ewentualnie po skutecznym ich uzupełnieniu wojewódzka władza administracji ogólnej wydaje decyzję o dopuszczeniu lub w razie braku warunków wymaganych w § 5, o niedopuszczeniu kandydata do egzaminu i o swej decyzji zawiadamia go, podając

zarazem czas i miejsce egzaminu, albo przyczyny niedopuszczenia do niego.

§ 8. (1) Stwierdzanie kwalifikacyj zawodowych kandydata (egzamin) powinno odbywać się na pokładzie takiego statku lub łodzi do kierowania którym patent żeglarski ma uprawniać.

(2) Jeżeli kandydat ubiega się o patent, uprawniający go do kierowania statkami i łodziami wszelkiego rodzaju, wówczas przewodniczący komisji, zależnie od charakteru dotychczasowej pracy zawodowej kandydata, może zarządzić badanie jego kwalifikacji na jednym lub na kilku rodzajach statków lub łodzi.

(3) Program egzaminu obejmuje znajomość budowy, urządzeń i ruchu statku lub łodzi, charakteru dróg wodnych i obowiązujących przepisów, w szczególności:

- a) znajomość nazw, przeznaczenia i struktury poszczególnych części statków i łodzi, do kierowania którymi ma być uprawniony, jak również znajomość przeznaczenia i sposobu użycia urządzeń sterowych, kotwicznych, urządzeń do wypompowywania wody, do holowania, do ładowania towarów i innych urządzeń statkowych;
- b) ogólną znajomość mechanizmów napędowych i pomocniczych;
- c) dostateczną umiejętność i wprawę używania i utrzymywania w sprawności przedmiotów wyposażenia (armatury) statku i łodzi jako to: żagli, olinowania, przyrządów ratowniczych, szteków, wind, urządzeń do kładzenia i podnoszenia masztów i kominów i innych przedmiotów wyposażenia;
- d) znajomość najczęściej używanych rodzajów statków i łodzi oraz ich cech charakterystycznych;
- e) umiejętność należytego spełniania funkcji żeglarza podczas pracy statku lub łodzi w warunkach normalnych, jak swobodne spływanie, jazda pod żaglem, jazda za holownikiem lub przy holowaniu z brzegu, jazda pod parą, ruch naprzód i wstecz, jazda z pociągami holowniczymi, wymijanie, wyprzedzanie, przybijanie do brzegu, zakotwiczenie i umocowywanie;
- f) umiejętność odpowiedniego zachowania się przy jeździe w warunkach wyjątkowych, mianowicie: przy rozmaitym stanie pogody i rozmaitym stanie szlaku żeglownego, przy wjechaniu na mieliznę, przy tonięciu statku lub łodzi, pożarze, zderzeniu się i przy innych nieszczęśliwych wypadkach;
- g) umiejętność kierowania niezbędnymi drobnymi naprawami możliwymi przy środkach, znajdujących się na pokładzie statku lub łodzi, jak uszczelnienie dna, burt, pokładów, naprawa urządzeń sterowych, kotwicznych, naprawa masztu, olinowanie i inne drobne naprawy;
- h) znajomość mapy śródlądowych dróg wodnych polskich i charakteru poszczególnych odcinków tych dróg, oraz umiejętność wy-

konywania obowiązków kierownika na każdym statku lub łodzi i na każdej drodze wodnej, albo tylko na niektórych rodzajach statków i łodzi i niektórych odcinkach dróg wodnych;

- i) znajomość przepisów, odnoszących się do żeglugi i splawu na śródlądowych drogach wodnych.
- (4) Egzamin z języka polskiego i rachunków obejmuje:
- a) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie w tym stopniu, aby kandydat mógł wydawać komendę, otrzymaną komendę należyście zrozumieć, jak również czytać i rozumieć obowiązujące przepisy żeglugo-we;
 - b) znajomość czterech działań liczbami całymi i ułamkami i ich zastosowania do jednostek miar, wag oraz znajomość polskiego systemu monetarnego.

§ 9. (1) Z przebiegu sprawdzania kwalifikacyj (egzamin) powinien być sporządzony protokół. Do protokołu wpisuje się skład komisji, datę i miejsce sprawdzania kwalifikacyj, imiona i nazwiska kandydatów, oraz wyniki zbadania kwalifikacyj poszczególnych kandydatów (ocenę). Ocena może opiewać:

- a) uzdolniony do kierowania wszelkiego rodzaju statkami i łodziami na wszystkich drogach wodnych,
- b) uzdolniony do kierowania wszelkiego rodzaju statkami i łodziami tylko na niektórych określonych drogach wodnych,
- c) uzdolniony do kierowania statkami i łodziami określonego rodzaju na wszystkich drogach wodnych,
- d) uzdolniony do kierowania statkami i łodziami określonego rodzaju na określonych drogach wodnych,
- e) nie posiada kwalifikacyj do kierowania statkami i łodziami.

Protokół podpisują przewodniczący i członkowie komisji.

(2) Przewodniczący komisji powinien niezwłocznie przesłać protokół sprawdzenia kwalifikacyj wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, przy której ustanowiona jest komisja przeprowadzająca sprawdzanie kwalifikacyj.

§ 10. (1) Przy wydawaniu patentu żeglarskiego wojewódzka władza administracji ogólnej kieruje się oceną komisji, ustaloną w protokole sprawdzenia kwalifikacyj.

(2) Wojewódzka władza administracji ogólnej powinna odpisy decyzji, odmawiających wydania patentów żeglarskich przysyłać niezwłocznie wszystkim innym wojewódzkim władzom administracji ogólnej, przy których ustanowione są komisje. (§ 1).

(3) Patent żeglarski sporządza się na trwałym papierze koloru białego (format 21 × 30 cm) według wzoru ustalonego w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

(4) W razie zagubienia patentu żeglarskiego może być wydany duplikat.

§ 11. (1) Kandydaci, którzy nie otrzymali patentu żeglarskiego z powodu braku odpowiednich kwalifikacji, mogą ponownie być poddani egzaminowi, nie wcześniej jednak niż po odbyciu sześciomiesięcznej uzupełniającej praktyki na uprawiającym żeglugę statku lub łodzi. Kandydaci, którzy nie otrzymali patentu żeglarskiego z powodu niedostatecznej znajomości języka polskiego i rachunków, mogą po upływie 3 miesięcy od daty poprzedniego egzaminu, przystąpić do ponownego egzaminu z języka polskiego i rachunków; w tych przypadkach odbycie uzupełniającej praktyki nie jest wymagane.

(2) Ponowne stwierdzanie kwalifikacji i składanie egzaminu jest dopuszczalne tylko przed komisją tego samego urzędu, który dopuścił kandydata do pierwotnego składania egzaminu. Jeżeli stwierdzanie kwalifikacji kandydata poraz trzeci odbyło się z wynikiem ujemnym, nie można więcej powtarzać stwierdzania kwalifikacji.

§ 12. (1) Od stwierdzania kwalifikacji, potrzebnych do wykonywania zawodu żeglarskiego, są zwolnieni:

- a) posiadacze świadectw kwalifikacyjnych, uprawniających do kierowania statkami i łodziami żeglugi śródlądowej, wydanych przez b. władze zaborcze lub przez władze polskie na podstawie dotychczasowych przepisów,
- b) żeglarze, którzy w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są lub byli kierownikami statków lub łodzi żeglugi śródlądowej, chociażby nie posiadali świadectw kwalifikacyjnych, o których mowa w punkcie a),
- c) absolwenci Szkoły Morskiej w Gdyni, jeżeli ukończyli wydział nawigacyjny tej Szkoły;
- d) byli oficerowie pokładowi marynarki handlowej tudzież korpusu marynarki wojennej.

(2) Osoby, wymienione w ust. 1 powinny do podania o patent żeglarski dołączyć: dowody, wymienione w § 5 ust. 1 pkt. 1 a) i b), oraz świadectwo kwalifikacyjne (ust. 1 pkt. a)), albo zaświadczenie, wydane przez organa pełniące nadzór nad żeglugą i stwierdzające, że ubiegający się o patent żeglarski jest lub przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia był kierownikiem statku lub łodzi, albo świadectwo ukończenia Szkoły Morskiej w Gdyni, albo dowód, że ubiegający się o patent żeglarski był oficerem pokładowym marynarki handlowej lub korpusu marynarki wojennej.

(3) Absolwenci Szkoły Morskiej w Gdyni i byli oficerowie pokładowi marynarki handlowej lub korpusu marynarki wojennej powinni, niezależnie od dowodów wymienionych w poprzednim ustępie, wykazać się dowodem odbycia co najmniej 6-miesięcznej praktyki na takich statkach lub łodziach, do kierowania którymi ma ich uprawniać patent żeglarski, o który się ubiegają.

§ 13. (1) Osoby, wymienione w § 12 ust. 1 punkty a) i b) mogą otrzymać patent żeglarski, uprawniający do kierowania tylko tego rodzaju statkami i łodziami, do kierowania którymi upoważnia ich po-

siadane świadectwo kwalifikacyjne albo, którymi kierują lub kierowali przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, osoby zaś wymienione w § 12 ust. 1 pkt. c) i d) mogą otrzymać patent żeglarski, uprawniający do kierowania tego rodzaju statkami i łodziami, na jakich odbyli 6-miesięczną praktykę, przewidzianą w § 12 ust. 3.

(2) Osoby, wymienione w § 12 ust. 1 pkt. a) i b) tracą uprawnienie do kierowania statkami i łodziami, jeżeli w przeciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie wniosą podania o patent żeglarski.

(3) Osoby, które w myśl ustępu drugiego utraciły prawo do kierowania statkami i łodziami, mogą ubiegać się o patent żeglarski na warunkach ogólnych niniejszego rozporządzenia.

§ 14. Osoby, chcące uzyskać uprawnienie do kierowania statkami lub łodziami innego rodzaju niż te, na które opiewa posiadany patent żeglarski, albo na innych drogach wodnych, niż opiewa patent żeglarski, lub na wszystkich drogach wodnych, jeżeli takiego uprawnienia nie posiadają, powinny wnieść podanie o nowy patent żeglarski. Osoby te mogą uzyskać nowy patent żeglarski, jeżeli wykażą się dowodem odbycia co najmniej 24-miesięcznej pracy na statkach lub łodziach takiego rodzaju, do kierowania którymi nowy patent żeglarski ma uprawniać, oraz jeżeli poddadzą się dodatkowemu stwierdzeniu kwalifikacji do kierowania statkami i łodziami i na tych drogach wodnych, na które ma opiewać patent żeglarski.

§ 15. (1) Wojewódzka władza administracji ogólnej może zarządzić unieważnienie wydanego przez siebie patentu żeglarskiego w razie stwierdzenia, że posiadacz jego utracił kwalifikacje do wykonywania zawodu żeglarskiego.

(2) Patent żeglarski należy unieważnić w razie stwierdzenia, że z winy posiadacza patentu żeglarskiego, nastąpiło rozbicie lub zatonięcie jakiegokolwiek statku lub łodzi, pozbawienie życia osób, zatonięcie ładunku, albo poważne uszkodzenie mostów lub innych budowli wodnych.

(3) Wojewódzka władza administracji ogólnej, która patent unieważniła, powinna podawać do wiadomości wszystkich innych wojewódzkich władz administracji ogólnej, przy których ustanowione są komisje (§ 1) nazwiska osób, których patenty żeglarskie unieważniono.

(4) Osobie, której patent żeglarski unieważniono z powodów wymienionych w ust. 1 i 2, można, w przypadkach zasługujących na uwzględnienie, wydać ponownie patent żeglarski, jednak nie wcześniej niż po upływie roku od czasu unieważnienia poprzedniego. Wojewódzka władza administracji ogólnej może uzależnić ponowne wydanie patentu od dodatkowego stwierdzenia kwalifikacji.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy, wydane w sprawach unormowanych niniejszym rozporządzeniem.

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Załącznik do § 10 rozp. Min.
Komunikacji z dnia 30 paździer-
nika 1933 r. (poz. 9).

Fotografia
(4 × 6 cm)

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PATENT ŻEGLARSKI

wydany dn..... 19..... r. Nr.....

przez.....

(nazwisko i siedziba urzędu)

Pan

(nazwisko i imię)

urodzony w..... dn..... 19..... r.

uprawniony jest do samodzielnego kierowania statka-
mi lub łodziami.....

(rodzaj statków)

.....

..... na wodach

..... dn. 19..... r.

(pieczęć i podpis urzędu)

{format 21 × 30 cm}